MEJDS. 2020; 10:205.

Published online 2021 Jan. **Research Article**

Comparing the Clinical Model of Personality in Offender with Violent and Property Crimes

*Amiri S[1], Azizi M[2], Ahangarnasab A[3]

Author Address
1. MA in International Law, Law Group of Mofid University, Ghom, Iran;
2. PhD Student in Psychology, Department of Psychology, Science and Arts University, Yazd, Iran;
3. MD Student of Psychology, Department of Psychology, Science and Arts University, Yazd, Iran.
***Corresponding Author E-mail:** salehamiri1989@gmail.com

Received: 2019 April 13; **Accepted:** 2019 June 3

Abstract

Background & Objectives: According to Durkheim, in all societies, there is always a percentage of individuals who are not subject to the law; therefore, punishment and imprisonment are required in all societies. However, if this population proceeds its normal range, it will face serious problems. The reason and motivation of individuals to commit violent crimes is debatable. Evidence suggests that this phenomenon has expanded in our society and is evident in various ways; psychological causes could be considered as a predictive factor for them. The severity and frequency of crimes of violence are different for groups and individuals in the community. Over the past few years, extensive research has been conducted to identify and identify individuals who are more prone to commit violent crimes. A characteristic that appears to be involved in crime and especially violent crime is personality traits. The personality determines the specific profile of the person's behavioral patterns. Considering the relationship between crime and mental disorders and personality traits is based on the assumption that patients with mental disorders fail to care about the laws of the community. Besides, their behavior is unpredictable and they cannot control their actions. Accordingly, some offenders have mental conditions and serious personality problems. The current study aimed to compare the clinical patterns of personality in the perpetrators of violent and non–violent crimes.

Methods: This was a descriptive and comparative study. The statistical population of this study was all Shiraz prisoners. To conduct this research, 40 offenders with violent crime and 40 non–violent offenders were selected by convenience sampling method. After selecting the samples, Millon Clinical Multiracial Inventory–II (MCMI–2) was distributed among them. This questionnaire was developed by Millon in 1977 and revised in 1990. This scale measures 13 personality disorders in 175 items, i.e., answered in a "yes/no" manner. These personality disorders include paranoid, schizoid, schizotypal, antisocial, borderline, histrionic, narcissistic, avoidant, dependent, and obsessive–compulsive. Millon has reported the reliability of this questionnaire in different subscales to range from 0.82 to 0.90. Cronbach's alpha coefficient of this questionnaire was also reported from 0.62 to 0.85 by MIBON. In Iran, this questionnaire has been standardized by Chegini and colleagues. In their research, the test–retest reliability of the scale was reported to be between 0.61 and 0.71. Moreover, its reliability has been reported by Cronbach's alpha for different subscales to range from 0.44 to 0.89. The obtained data were analyzed using SPSS by descriptive and inferential statistics, including mean and standard deviation as well as Independent Samples t–test.

Results: The results of this study showed that there were borderline personality traits (p = 0.031), antisocial (p<0.001), schizoid (p<0.001), paranoid (p=0.026) and aggressive / harassing (p=0.013) There is a difference between criminals with violent and non–violent crimes.

Conclusion: Considering the current research findings and the differences in personality traits among offenders with violent and non–violent crimes, it is recommended that the relevant specialists be advised in this regard. Furthermore, therapeutic interventions are required to improve personality disorders in criminals with violent crimes. Additionally, because personality disorders are rooted in childhood, improving parenting styles is recommended as preventive measures.

Keywords: Clinical model of personality, Violent crime, Property crime.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.108.7]

Copyright © 2016, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۳۹۹؛ (۱۰):۲۰۵.

انتشار برخط دی ماه ۱۳۹۹ مقاله پژوهشی اصیل

مقایسهٔ الگوهای بالینی شخصیت در بزهکاران مرتکب جرایم خشن و غیرخشن

*صالح امیری[۱]، مهدیه عزیزی[۲]، علی آهنگرنسب[۳]

توضیحات نویسندگان

۱. کارشناسی‌ارشد حقوق بین‌الملل، گروه حقوق دانشگاه مفید، قم، ایران؛

۲. دانشجو دکتری روان‌شناسی، گروه روان‌شناسی دانشگاه علم و هنر، یزد، ایران؛

۳. دانشجو کارشناسی روان‌شناسی، گروه روان‌شناسی دانشگاه علم و هنر، یزد، ایران.

***رایانامهٔ نویسندهٔ مسئول:** salehamiri1989@gmail.com

تاریخ دریافت: ۲۴ فروردین ۱۳۹۸؛ **تاریخ پذیرش:** ۱۳ خرداد ۱۳۹۸

چکیده

زمینه و هدف: در سال‌های اخیر موضوع جرایم خشن، کانون توجه بسیاری از اندیشمندان حوزهٔ جامعه‌شناسی و روان‌شناسی و جرم‌شناسی قرار گرفته است. هدف از انجام پژوهش حاضر مقایسهٔ الگوهای بالینی شخصیت در بزهکاران مرتکب جرایم خشن و غیرخشن بود.

روش‌بررسی: پژوهش حاضر توصیفی از نوع علی‌مقایسه‌ای بود. جامعهٔ آماری را تمامی زندانیان استان فارس تشکیل دادند. به‌منظور انجام این پژوهش چهل مجرم دارای جرم خشن و چهل مجرم دارای جرم غیرخشن به‌شیوهٔ نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند. پس از انتخاب نمونه پرسشنامهٔ شخصیتی چندمحوری (میلون، ۱۹۹۰) بین آنان توزیع شد. سپس تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخهٔ ۲۱ و در دو سطح توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (آزمون تی مقایسهٔ میانگین‌های دو گروه مستقل) در سطح ۹۵درصد اطمینان صورت گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد، بین ویژگی‌های شخصیتی مرزی (p=۰/۰۳۱)، ضداجتماعی (p<۰/۰۰۱)، اسکیزوید (p<۰/۰۰۱)، پارانویید (p=۰/۰۲۶) و پرخاشگر/آزارگر (p=۰/۰۱۳) در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن تفاوت وجود دارد.

نتیجه‌گیری: باتوجه به یافته‌های این پژوهش و تفاوت الگوهای بالینی شخصیت در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن، توجه به این موضوعات و بررسی و درمان اختلالات شخصیت در بزهکاران به متخصصان در این زمینه توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: الگوهای بالینی شخصیت، بزهکاران، جرم خشن و غیرخشن.

حق انتشار محفوظ است © ۱۳۹۵، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار_غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.108.7]

۱ مقدمه

در سال‌های اخیر موضوع جرایم خشن کانون توجه بسیاری از اندیشمندان حوزهٔ جامعه‌شناسی و روان‌شناسی قرار گرفته است. طبق نظر دورکیم در تمام جوامع همواره درصدی از افراد تابع قانون نیستند و به همین جهت در همهٔ جوامع نیاز به مجازات و زندان داریم؛ اما اگر این درصد از حد طبیعی خود فراتر رود جامعه با مشکلات جدی روبه‌رو می‌شود (۱).

رفتار جنایی که با جرم و بزه مترداف است، کنشی ارادی محسوب می‌شود و به این دلیل از شخص سر می‌زند که خود را در موقعیت مفروض مجاز به ارتکاب آن می‌داند؛ بنابراین رفتاری است که با هنجارها و ارزش‌های متداول جامعه مغایرت دارد (۲). یکی از دسته‌بندی‌ها در جرایم عبارت است از: جرایم خشن و غیرخشن. جرایم خشن شامل قتل، تجاوز جنسی، سرقت مسلحانه و تهاجمی می‌شود که مستلزم تقابل و رویارویی مجرمان و قربانیان است؛ در حالی‌که در جرایم غیرخشن نظیر دزدی و مصرف مواد مخدر معمولاً شخص مجرم با قربانی خود به‌صورت رودررو مواجه نمی‌شود و انجام این جرایم همراه با خشونت نیست (۳).

اینکه چرا جرم خشن روی می‌دهد و انگیزهٔ افراد از ارتکاب آن‌ها چیست موضوع بحث‌برانگیزی است. شواهد موجود نشان می‌دهد که این پدیده در جامعهٔ ما نیز گسترش یافته و به اشکال مختلف نمایان است (۴). تردیدی نیست که جرم پدیده‌ای چندعاملی است که نادیده‌گرفتن هریک از علائم مبارزه با آن را غیرممکن می‌سازد. در حال حاضر اغلب جرم‌شناسان و روان‌شناسان و جامعه‌شناسان آن را از چهار منظر زیست‌شناختی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و حقوقی بررسی‌شدنی می‌دانند (۲). از میان عوامل روان‌شناختی یکی از عواملی که به‌نظر می‌رسد در انجام جرم و به‌ویژه جرم خشن دخالت دارد، ویژگی‌های شخصیتی است.

شخصیت تعیین‌کنندهٔ نمایهٔ خاص الگوهای رفتاری فرد بوده و آن دسته از ویژگی‌های فرد را بیان می‌کند که شامل الگوهای ثابت فکری و عاطفی و رفتاری است (۴). طبقه‌بندی شخصیت پیشینه‌ای دیرین و باستانی دارد. بقراط بدن انسان را آمیزه‌ای از چهار خلط شامل خون، بلغم، صفرا و سودا دانست. بر این اساس، جالینوس این عقیده را داشت که مردم برحسب غلبهٔ هریک از چهار خلط مذکور در بدن دارای یکی از چهار مزاج صفراوی، دموی، بلغمی یا سوداوی خواهند بود. هریک از این مزاج‌ها ویژگی‌های مخصوص خود را دارند. صفراوی‌مزاج‌ها تندخو، زودخشم، جاه‌طلب، برتری‌جو، حسود و ثابت‌قدم هستند و بیش از دیگران برای رفتار جنایی آمادگی دارند. دموی‌مزاج‌ها خوش‌گذران، خوش‌بین، فعال و سطحی‌نگرند. بلغمی‌مزاج‌ها زودآشنا و اجتماعی و کم‌فعالیت هستند. سوداوی‌مزاج‌ها مضطرب و بدبین و پرجنب‌وجوش بوده، ولی پایداری و استقامت ندارند (۵). پذیرش ارتباط بین ارتکاب جرم و اختلالات روانی و ویژگی‌های شخصیتی بر این فرض مبتنی است که برخی بیماران روانی به قوانین جامعه اعتنا نمی‌کنند و رفتار آنان پیش‌بینی‌نشدنی بوده و نمی‌توانند اعمال خود را مهار کنند؛ پس نتیجه گرفته می‌شود برخی مجرمان بیمار روانی هستند (۶).

به‌نظر می‌رسد بزهکاران مشکلات جدی شخصیتی دارند؛ زیرا ارتکاب آن‌ها به جرم اثرات درازمدتی بر اشخاصی که به‌نوعی با آن‌ها در ارتباط بوده و حتی بر آحاد جامعه و افراد دورتر بر جای می‌گذارد؛ برای مثال مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد شیوع مشکلات روانی در جمعیت زندانی درمقایسه با جمعیت عادی میزان بیشتری دارد و در این بین اختلالات شخصیت نزدیک به ۱۰ درصد آن را تشکیل می‌دهد (۷). نتایج پژوهش جانسون و همکارانش نشان‌دهندهٔ این موضوع بود که ویژگی‌های شخصیتی پارانویید، خودشیفتگی، پرخاشگر منفعل و ضداجتماعی قابلیت پیش‌بینی رفتارهای خشونت‌آمیز و مجرمانه را در نوجوانان دارد (۸). نتایج پژوهش استون و همکارانش مشخص کرد اختلالات شخصیت خودشیفتگی، پارانویید، ضداجتماعی، مرزی و پرخاشگر منفعل در بزهکاران دارای جرایم خشن بیشتر از جمعیت بهنجار دیده می‌شود (۹). در مطالعهٔ دیگری پونده و همکارانش رابطهٔ بین سلامت روان و نوع جرم را بررسی کرده و به این نتیجه رسیدند که اختلالات سایکوتیک و برخی اختلالات شخصیت مانند اختلال شخصیت ضداجتماعی با نوع جرم مرتبط است. در پژوهش او بین اختلالات خلقی مانند اختلال دوقطبی و نوع جرم رابطهٔ معناداری مشاهده نشد (۱۰). پژوهش دیویسون و جانسا نیز نشان داد که بین ویژگی شخصیت پارانویید با رفتارهای مجرمانه ارتباط وجود دارد (۱۱). در ایران نتایج تحقیق گروسی و همکارانش مشخص کرد بین ویژگی‌های شخصیتی خودشیفتگی، ضداجتماعی، مرزی، اسکیزویید و پرخاشگر منفعل در جمعیت بهنجار و افراد مجرم تفاوت دیده می‌شود (۷). همچنین پژوهش پالاهنگ نشان‌دهندهٔ فراوانی اختلالات شخصیت ضداجتماعی، اسکیزویید، مرزی، پارانویید و نمایشی در بین مجرمان زندان شهرکرد بود (۱۲). باوجود پژوهش‌هایی که به مقایسهٔ ویژگی‌های شخصیتی در مجرمان و افراد بهنجار پرداخته‌اند پژوهشی توسط محققان یافت نشد که ویژگی‌های شخصیتی مجرمان دارای جرایم خشن و غیرخشن را مقایسه کند. باتوجه به خلأ پژوهشی در این زمینه، نقش جرایم خشن در امنیت جوامع و افزایش میزان جرایم خشن در جامعهٔ ما یافتن عواملی که به‌نحوی با ارتکاب جرایم خشن در ارتباط بوده، ضروری به‌نظر می‌رسد؛ بنابراین هدف از انجام پژوهش حاضر مقایسهٔ ویژگی‌های شخصیتی در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن بود.

۲ روش‌بررسی

پژوهش حاضر توصیفی از نوع علی‌مقایسه‌ای بود. جامعهٔ آماری این پژوهش را تمامی زندانیان استان فارس تشکیل دادند. به‌منظور انجام این پژوهش چهل مجرم دارای جرم خشن و چهل مجرم دارای جرم غیرخشن به‌شیوهٔ نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند. باتوجه به اینکه اغلب محققان تعداد حداقل سی آزمودنی را در هر گروه مقایسه‌شده توصیه کردند (۱۳) و همچنین باتوجه به پژوهش‌های پیشین، محققان در هر گروه چهل آزمودنی در نظر گرفتند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل داشتن جرم و برخورداری از هوش طبیعی و ملاک خروج شامل تکمیل‌نکردن پرسشنامه‌ها توسط آزمودنی بود. به‌لحاظ رعایت ملاحظات اخلاقی در رابطه با جمع‌آوری اطلاعات، پژوهشگران نظارت دقیقی بر تکمیل پرسشنامه‌ها داشتند و توضیحات لازم در

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.108.7]

اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. این توضیحات شامل آگاهی از حق انتخاب برای شرکت در پژوهش، محرمانه‌ماندن اطلاعات شخصی، اهمیت شرکت در پژوهش و اطلاعات اندکی در ارتباط با موضوع پژوهش بود. پس از انتخاب نمونه پرسشنامهٔ شخصیتی چندمحوری بالینی میلون (MCMI-2[1]) بین آن‌ها توزیع شد. سپس تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و در دو سطح توصیفی و استنباطی صورت گرفت. در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از آزمون کولموگروف‌اسمیرنف و آزمون تی مقایسهٔ میانگین‌های دو گروه مستقل استفاده شد. داده‌های به‌دست‌آمده در این پژوهش در سطح ۹۵درصد اطمینان تجزیه‌وتحلیل شدند. ابزار زیر در این پژوهش به‌کار رفت.

ـ پرسشنامهٔ چندمحوری میلون (MCMI-2): این مقیاس را میلون در سال ۱۹۷۷ ساخت و در سال ۱۹۹۰ تجدیدنظر شد. مقیاس سیزده اختلال شخصیت را برحسب ۱۷۵ ماده که به‌صورت بلی و خیر پاسخ داده شده، اندازه‌گیری می‌کند. این اختلال‌های شخصیتی عبارت است از: اسکیزوویید؛ اجتنابی؛ وابسته؛ نمایشی؛ خودشیفته؛ ضداجتماعی؛ پرخاشگر/آزارگر؛ وسواسی جبری؛ فعل‌پذیر پرخاشگر؛ خودباختگی؛ اسکیزوتایپال؛ مرزی؛ پارانویید. میلون میزان پایایی این پرسشنامه را به‌روش آزمون‌ـ بازآزمون در خرده‌مقیاس‌های مختلف آن از ۰/۸۲ تا ۰/۹۰ گزارش کرد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه از ۰/۶۲ تا ۰/۸۵ توسط میلون به‌دست آمد (۱۴). در ایران این پرسشنامه را چگینی و همکارانش هنجار کردند. در پژوهش آنان پایایی آزمون‌ـ بازآزمون از ۰/۶۱ تا ۰/۷۱ و پایایی آن به‌روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های مختلف از ۰/۶۴ تا ۰/۸۹ گزارش شد (۱۵).

۳ یافته‌ها

شرکت‌کنندگان در این پژوهش هشتاد مرد بودند که در دو دستهٔ بزهکاران دارای جرایم خشن و بزهکاران دارای جرایم غیرخشن قرار گرفتند. میانگین سنی برای گروه بزهکاران دارای جرایم خشن ۳۲±۱۰/۳۴ و برای گروه بزهکاران دارای جرایم غیرخشن ۳۳±۹/۸۷ بود. نتایج مربوط به میانگین و انحراف معیار ویژگی‌های شخصیتی در دو گروه بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن به‌همراه مقدار احتمال حاصل از مقایسهٔ این دو میانگین در جدول ۱ ارائه شده است. لازم به‌ذکر است قبل از انجام آزمون تی پیش‌فرض‌های مربوط به این آزمون بررسی شد. این پیش‌فرض‌ها عبارت بود از: نرمال‌بودن توزیع نمرات و فاصله‌ای یا نسبی‌بودن متغیرها. نتایج حاصل از آزمون کولموگروف‌اسمیرنوف فرض نرمال‌بودن توزیع نمرات مقیاس‌های مختلف را در هریک از گروه‌ها رد نکرد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار ویژگی‌های شخصیتی در دو گروه بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن

مقیاس‌ها	بزهکاران دارای جرایم خشن		بزهکاران دارای جرایم غیرخشن		مقایسه	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	مقدار احتمال
اسکیزوویید	۸/۸۵	۲/۳۴	۶/۵	۱/۲۶	۶/۸۷	<۰/۰۰۱
اجتنابی	۹/۳۴	۱/۲۵	۸/۸۹	۵/۲۹	۲/۹۸	۰/۰۶۱
وابسته	۶/۵۴	۲/۴۶	۶/۵۹	۱/۳۱	۱/۱۳	۰/۱۱۳
نمایشی	۹/۷۸	۳/۶۷	۸/۸۹	۳/۶۵	۲/۷۶	۰/۰۶۵
خودشیفته	۸/۴۵	۲/۲۴	۷/۹۸	۲/۶۷	۲/۴۶	۰/۰۷۶
ضداجتماعی	۱۱/۳۲	۳/۴۵	۱۰/۰۱	۳/۸۹	۸/۸۵	<۰/۰۰۱
پرخاشگر/آزارگر	۱۱/۱۲	۱/۷۶	۱۰/۹۸	۱/۶۲	۴/۳۱	۰/۰۱۳
وسواسی/جبری	۷/۵۴	۱/۸۵	۷/۶۳	۱/۷۳	۱/۳۴	۰/۱۲۱
فعل‌پذیر/پرخاشگر	۹/۴۵	۲/۲۳	۹/۴۹	۲/۴۵	۱/۴۷	۰/۱۳۷
پارانویید	۱۲/۳۵	۱/۹۱	۱۰/۴۵	۲/۳۴	۳/۸۷	۰/۰۲۶
اسکیزوتایپال	۸/۵۶	۲/۲۹	۸/۶۵	۲/۶۷	۲/۴۵	۰/۰۷۱
مرزی	۱۲/۸۷	۳/۳۴	۱۱/۰۱	۳/۷۶	۵/۶۴	۰/۰۳۱
افسرده	۱۳/۴۵	۱/۶۵	۱۳/۰۵	۲/۴۳	۱/۹۴	۰/۰۹۲
خودناکام‌ساز	۸/۷۶	۱/۶۷	۸/۷۳	۲/۶۹	۱/۸۵	۰/۱۲۵

همان‌طورکه در جدول ۱ مشاهده می‌شود بین ویژگی‌های شخصیتی مرزی، ضداجتماعی، پارانویید، آزارگر/پرخاشگر و اسکیزوویید در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن تفاوت وجود دارد و ستون مربوط به مقدار احتمال در جدول نشان داد همهٔ این ویژگی‌ها در سطح ۹۵درصد اطمینان معنادار هستند؛ اما بین بقیهٔ ویژگی‌های شخصیتی در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن تفاوت معناداری مشاهده نشد.

۴ بحث

هدف از انجام پژوهش حاضر مقایسهٔ الگوهای بالینی شخصیت در جرایم خشن و غیرخشن بود. یافته‌های حاصل از این پژوهش نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیت مرزی، ضداجتماعی، پارانویید،

[1]. Millon Clinical Multiracial Inventory- II

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.108.7]

پرخاشگر/آزارگر و اسکیزوویید در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن تفاوت وجود دارد. در ادامه به تبیین هریک از این نتایج و مقایسهٔ آن با نتایج پژوهش‌های قبلی کمی پرداخته می‌شود.

اولین یافتهٔ این پژوهش حاکی‌از آن بوده که ویژگی شخصیت مرزی در بزهکاران دارای جرایم خشن بیشتر از بزهکاران دارای جرایم غیرخشن است. یافته‌های این پژوهش با مطالعهٔ استون که نشان داد شخصیت مرزی در بین قاتلان بیشتر مشاهده شده (۹) و نیز نتایج پژوهش گروسی که مشخص کرد در این ویژگی بین مجرمان و افراد بهنجار تفاوت وجود دارد (۷)، همخوان است. در تبیین نتایج پژوهش حاضر باید گفت اختلال شخصیت مرزی یکی از انواع اختلالات روانی است که مبتلایان در ظاهر تفاوت آشکاری با افراد سالم ندارند. این افراد بین دو حالت روان‌پریشی (وضعیتی که اراده و قوهٔ تمیز فرد دچار اختلال است) و روان‌نژندی (وضعیتی که فرد دارای بصیرت و آگاهی است) در نوسان هستند. در حالت روان‌پریشی به‌دلیل چرخش‌های سریع خلق و خشم شدید، افراد مرتکب جرائمی همچون رانندگی‌های پرخطر، خودزنی در ملأعام، مصرف بی‌محابای مواد مخدر و انحرافات جنسی بیمارگونه می‌شوند که این رفتارها می‌تواند زمینه‌ساز انجام جرم‌های خشن در آن‌ها باشد (۹). فشارهای محیطی در افراد دارای اختلال شخصیت مرزی باعث افزایش تنش درونی و بی‌ثباتی عاطفی در آن‌ها می‌شود. در این حالت این بیماران دچار حالات تجزیه‌ای شده و ممکن است به رفتارهای خشونت‌آمیز اقدام کنند. آن‌ها دائم در تلاش برای جمع‌کردن خود[1] تکه‌تکه و غیرمنسجم بوده که در این حالت رفتارهای خودزنی و خشونت‌آمیز در آنان دیده می‌شود (۱۶).

دومین یافتهٔ این پژوهش حاکی‌از تفاوت بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن در ویژگی شخصیتی ضداجتماعی بوده است. همسو با این یافته، نتایج پژوهش پونده نشان داد اختلال شخصیت ضداجتماعی بیشتر با آدم‌ربایی و تجاوز و سرقت مسلحانه ارتباط دارد (۱۰). نتایج مطالعهٔ هوارد نیز مشخص کرد در بین مجرمان دارای جرایم خشن ویژگی‌های شخصیتی ضداجتماعی و اختلالات هذیانی و تکانشگری بیشتر دیده می‌شود (۱۷). هیر در پژوهشی دریافت احتمال ارتکاب به قتل وقتی‌که فرد مبتلا به اختلال شخصیت ضداجتماعی باشد در مردان ده برابر و در زنان پنجاه برابر افزایش می‌یابد (۱۸). در تبیین نتایج پژوهش حاضر باید گفت از اختلالات بسیار مهم شخصیتی که ارتباط آن با جرم اثبات شده، اختلال شخصیت ضداجتماعی است. ویژگی‌های این اختلال شخصیتی شامل تکانشگر، خودمحور، خودخواه، بی‌عاطفه و بی‌رحم می‌شود. همچنین فقدان شرم یا ندامت برای خلافکاری‌های گذشته و نبود هرگونه احساس گناه برای اقدامات فوق‌العاده بد از ویژگی‌های بسیار رایج افراد دارای اختلال شخصیت ضداجتماعی است. هنگامی‌که آن‌ها درگیر خشونت می‌شوند خشونتشان تکانشی و نامعقول است (۱۸). باتوجه به ویژگی‌های شخصیتی بیان‌شده ارتباط این اختلال شخصیتی با انجام جرایم خشن دور از ذهن نیست (۱۷).

یافتهٔ دیگر این پژوهش نشان‌دهندهٔ تفاوت ویژگی شخصیتی پارانویید در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن بوده است. نتایج این تحقیق به‌نحوی با پژوهش دیوسون که نشان داد بین ویژگی شخصیت پارانویید با قتل همسر و بستگان نزدیک ارتباط دیده شده (۱۱) و نتایج پژوهش جانسون که مشخص کرد بین این ویژگی شخصیتی و ارتکاب جرم در نوجوانان رابطه وجود داشته (۸)، همخوان است. در تبیین نتایج حاضر باید گفت فرد دارای ویژگی شخصیتی پارانویید به دیگران بدبین بوده و دائم به این فکر می‌کند دیگران می‌خواهند علیه او توطئه کنند یا در حال خیانت به وی هستند (۱۱). افراد مبتلا به اختلال شخصیت پارانویید، اغلب اهل جر و بحث و خشک و عصبی‌اند. به‌نظر می‌رسد که آن‌ها آمادهٔ حمله‌کردن هستند و انگیزه‌های پنهان و معانی خاص را در رفتار غیرمغرضانهٔ دیگران می‌یابند. این ویژگی باعث می‌شود آنان مرتکب جرایمی نظیر قتل شوند (۸).

یافتهٔ چهارم این پژوهش حاکی‌از آن بود که بین ویژگی شخصیت اسکیزوویید در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن تفاوت وجود دارد. این یافتهٔ پژوهش با نتایج پژوهش آپوستولوپوس و همکارانش همخوان است. آن‌ها نشان دادند بین ویژگی شخصیتی اسکیزوویید با جرایم خشن مخصوصاً قتل و خودکشی ارتباط وجود دارد (۱۹). همچنین نتایج پالاهنگ و همکاران مشخص کرد بعد از اختلال شخصیت ضداجتماعی، اختلالات شخصیتی بیشتری که در مجرمان دیده شده، اسکیزوویید است (۱۲). همچنین لوزا در پژوهشی دریافت شخصیت اسکیزوویید می‌تواند رفتارهای پرخاشگرانه را پیش‌بینی کند (۲۰). در افراد دارای اختلال شخصیت اسکیزوویید در مواقع بروز خشم تکانشگری دیده می‌شود که همین ویژگی می‌تواند زمینه‌ساز انجام جرایم خشن در آن‌ها باشد (۱۹). یکی دیگر از ویژگی‌های افراد مبتلا به اختلال شخصیت اسکیزوویید حساسیت‌نداشتن به احساس‌های دیگران و دارابودن احساسات بی‌روح و محدود است. این ویژگی نیز می‌تواند زمینه‌ساز ارتکاب افراد به جرم خشن شود (۷).

در نهایت یافتهٔ دیگر این پژوهش حاکی‌از تفاوت ویژگی شخصیتی پرخاشگر/آزارگر در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن بود. یافته‌های این پژوهش با نتایج استون و هاوارد که نشان دادند بین این ویژگی شخصیتی و جرایم پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز ارتباط وجود دارد، همخوان است (۹،۱۷). در تبیین این یافتهٔ پژوهش باید گفت ویژگی اختلال شخصیت پرخاشگر/آزارگر که سادیسم نیز نام دارد با عنوان علاقه به آزاررساندن به دیگران به‌صورت روحی و جسمی تعریف می‌شود؛ به‌طوری‌که آسیب‌رساندن به دیگران موجب احساس لذت در فرد می‌گردد (۹). با این تعریف از ویژگی شخصیت سادیستیک یافتهٔ این پژوهش توجیه‌پذیر است. دردکشیدن فردی دیگر برای افراد سادیستیک لذت دارد و به‌نظر آنان ایجاد ناراحتی در دیگران اشکالی نداشته و بخشی از زندگی محسوب می‌شود. این افراد از تحقیر و تمسخر و آزار روحی یا جسمی یا جنسی افراد به‌خصوص در حضور دیگران لذت زیادی می‌برند و گاهی رفتارهای پرخاشگرانه یا در شکل حاد آن جنایتکارانه از خود بروز می‌دهند (۷).

ازجمله محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به استفاده از ابزار خودگزارشی و حجم کم نمونه و اجرای این پژوهش روی مردان اشاره کرد؛ لذا به پژوهشگران بعدی در این حیطه توصیه می‌شود از مصاحبه

[1]. Self

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.108.7]

به‌جای پرسشنامه استفاده کنند و این پژوهش بر روی زنان بزهکار نیز انجام شود؛ همچنین لازم است این پژوهش روی نمونه‌هایی با حجم وسیع‌تر صورت گیرد. به‌علاوه پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی به‌منظور بررسی ارتباط هریک از ویژگی‌های شخصیتی با نوع جرم توسط بزهکاران انجام پذیرد.

۵ نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش حاکی‌از تفاوت ویژگی‌های شخصیتی پارانویید، مرزی، اسکیزویید، ضداجتماعی و سادیسم در بزهکاران دارای جرایم خشن و غیرخشن بود. باتوجه به اینکه شکل‌گیری الگوهای شخصیت تحت‌تأثیر عوامل ژنتیکی و محیطی قرار دارد، توجه به این عوامل ضروری به‌نظر می‌رسد. همچنین باتوجه به یافته‌های این پژوهش روان‌درمانی افراد مجرم به‌منظور ایجاد تغییراتی در این الگوهای شخصیت ضرورت دارد.

References

1. Ullrich S, Marneros A. Dimensions of personality disorders in offenders. Crim Behav Ment Health. 2004;14(3):202–13. doi: 10.1002/cbm.587
2. Caspi A, Moffitt TE, Silva PA, Stouthamer-Loeber M, Krueger RF, Schmutte PS. Are some people crime-prone? Replications of the personality-crime relationship across countries, genders, races, and methods. Criminology. 1994;32(2):163–96. doi: 10.1111/j.1745-9125.1994.tb01151.x
3. Ebrahimi Ghavam S, Khabaz H. Comparison of executive functions of offenders committed violent and nonviolent crimes in probation center in Tehran. Journal of Women and Family. 2015;3(2):117–128. [Persian]
4. Mohajerpour AM, Pourbabaei S, Heshmati S, Saberi SM. Prevalence of violent crimes due to psycho stimulant substances (Crystal) in criminals referred to psychiatric examinations department of Tehran branch of LMO in 2013. Scientific Journal of Forensic Medicine. 2016;22(2):103–9. [Persian] http://sjfm.ir/article-1-809-en.pdf
5. Mazaheri M, Khalighi N, Raghibi M, Sarabandi H. Prevalence of personality disorders among female prisoners of Zahedan prison. Zahedan Journal of Research in Medical Sciences. 2010;13(3):46–48. [Persian]
6. Shegar Zade Sh, Nariman P, Kamkari K. Study of Personality characteristics of women suspected to internet fraud, with emphasis onclinical scales. Capital Police Disciplinary Knowledge. 2016;9(6):37–45. [Persian]
7. Garousi Farshi M, Alilou MM, Esmaely Koraneh A. A comparison of personality characteristics and copping styles in criminal and normal subjects. Contemporary Psychology, Biannual Journal of the Iranian Psychological Association. 2007;2(1):24–31.[Persian] http://bjcp.ir/article-1-959-en.pdf
8. Johnson JG, Cohen P, Smailes E, Kasen S, Oldham JM, Skodol AE, et al. Adolescent personality disorders associated with violence and criminal behavior during adolescence and early adulthood. Am J Psychiatry. 2000;157(9):1406–12. doi: 10.1176/appi.ajp.157.9.1406
9. Stone MH. Violent crimes and their relationship to personality disorders. Personality and Mental Health. 2007;1(2):138–53. doi: 10.1002/pmh.18
10. Pondé MP, Caron J, Mendonça MSS, Freire ACC, Moreau N. The relationship between mental disorders and types of crime in inmates in a Brazilian prison. J Forensic Sci. 2014;59(5):1307–14. doi: 10.1111/1556-4029.12462
11. Davison S, Janca A. Personality disorder and criminal behaviour: What is the nature of the relationship? Curr Opin Psychiatry. 2012;25(1):39–45. doi: 10.1097/YCO.0b013e32834d18f0
12. Palahang H, Vakilzadeh B, Deris F. The prevalence of personality disorders in male prisoners of Shahr-e-Kord prison. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2003;8(3):57–64. [Persian] http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-226-en.pdf
13. Delavar A. Probability and Applied Statistics in Psychology and Educational Sciences. Tehran: Roshd Publication;2005. [Persian]
14. Millon T, Davis RD. The MCMI-III: Present and future directions. J Pers Assess. 1997;68(1):69–85. doi: 10.1207/s15327752jpa6801_6
15. Chegini M, Delavar A, Garrayi B. Psychometric characteristics of Millon Clinical Multiaxial Inventory-III. Journal of Modern Psychological Researches. 2013;8(29):135–62. [Persian] https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_4278_d3999c77429569a5d998506e2337ba59.pdf
16. Bana Zadeh N, Ghaffari Nejad A. A case report of blood sucking behavior in a patient with borderline personality disorder. Journal of Kerman University of Medical Sciences. 2005; 12(1):80–4. [Persian] http://jkmu.kmu.ac.ir/article_32035_996533e469eef7ec9af2c2d609211a92.pdf
17. Howard R. Personality disorders and violence: what is the link? Borderline Personal Disord Emot Dysregul. 2015;2:12. doi: 10.1186/s40479-015-0033-x
18. Hare RD. A research scale for the assessment of psychopathy in criminal populations. Personality and Individual Differences. 1980;1(2):111–9. doi: 10.1016/0191-8869(80)90028-8
19. Apostolopoulos A, Michopoulos I, Zachos I, Rizos E, Tzeferakos G, Manthou V, et al. Association of Schizoid and Schizotypal Personality disorder with violent crimes and homicides in Greek prisons. Annals of General Psychiatry. 2018;17(1):35. doi: 10.1186/s12991-018-0204-4
20. Loza W, Hanna S. Is schizoid personality a forerunner of homicidal or suicidal behavior?: a case study. Int J Offender Ther Comp Criminol. 2006;50(3):338–43. doi: 10.1177/0306624X05285093

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.108.7]